Ч. 216. Чернівцї, недїля 28. вересня (10. жовтня) 1897 року. Рочник XIII.

ЧАСОПИСЬ для руских родин. Виходить щодня кромі днїв по недїлях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адміністрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 зр.

Ще про крізу.

Великий шум, якого наробило звістне внесенє проводиря нїмецких клерикалів пос. бар. Діпавлїого, вже притихає. Ми у нашій вчерашній статї висказали такий погляд, що мабуть уже в найблизшім часї дасть ся справа полагодити таки посеред правицї самої; наш погляд опирав ся на вірних справозданях з достовірного жерела, і вже сегодня можемо сконстатувати, що ми не помилили ся. Сегоднїшні реляциї віденьских часописий натхнені більшим спокоєм, нїхто не надїє ся чи не побоює ся розпаду парляментарної більшости задля сеї справи. Характеристичне, що півурядові часописи з самого початку дивили ся на справу холоднокровнїйше, а урядові ґазети навіть не згадали про сей заколот.

Орґан мінїстерства заграничних справ Fremdenblatt зазначує, що поминаючи деяке зачудованє, викликане мотивованєм і способом поставленя внесеня, — то внесенє саме, що-до свого змісту, на скілько змагає до законного управильненя квестиї язикової на привернення національного мира, не може викликати засадничої опозициї анї зі сторони правительства, анї зі сторони якої небудь партиї. Оно відповідає радше загальному пересьвідченю і заявам, які зложив ґр. Баденї підчас дискусиї адресової в палатї панів. При помочи скликаня звістної конференциї нїмецко-ческої змагав ґр. Баденї до тої самої цїли. Мериторично випало се внесенє трохи анемічно, бо як-раз нашій конституциї не хибує під тим взглядом засадничих постанов, але з досьвіду, зробленого н. пр. з артикулом 19 основних законів, не можна робити собі великих надїй. Вкінци замічає Fremdenblatt, що було би вельми приємно, коли би так здорова гадка внесеня запустила корінє і успішно розвинула ся. Що ініциятива вийшла від католицкої партиї людової, се най не полохає тих, котрі завсїгди відсилали язикові квестиї перед форум парляменту. В тім самім дусї пише півурядова Reichswehr.

Опозицийна N. fr. Presse пише в своїм вчерашнім виданю таке: „Більшість автономічна мабуть ще не найшла дороги, на котрій могла би віднайти свою строго заколочену солїдарність. Розумієсь, що найсильнїйше вражінє викликало внесенє Діпавлїого на Молодочехів. Положенє їх опортунїстичної фракциї супротив радикальнїйших членів клюбу є вельми прикре. Радикальнїйші елементи від давна косим оком глядїли на союз з католицкою партиєю людовою, а тепер се недовірє в наслїдок внесеня Діпавлїого ще більше скріплене і оправдане.

Єсли-б навіть супротив грізної небезпечности більшість велїла Молодо-Чехам проликнути гірку пигулку внесеня, то не тають обави, що Діпавлї готов при найблизшій нагодї знов впровадити більшість в клопіт подібною несподїванкою. Длятого радикальна меньшість молодоческого клюбу, домагаюча ся вилученя людової партиї католицкої зпоміж правицї, має своє значінє. Союз всїх славяньских послів задля походу против Нїмцїв не дасть ся довго утримати. Мотив бар. Діпавлїого, що мусїв поставити внесенє, бо инакше виборцї зметуть єго партию, буде повтаряти ся від тепер частїйше. Тому радикальні Молодочехи волять в теперішній хвили зірвати з католицкою партиєю людовою, анї-ж ждати, коли се наступить само з себе.

Однак ведуча ся тепер орґанїзация більшости могла би довести до того, що цїла правиця підопре внесенє Діпавлїого, а то тим більше, що внесенє після всеї імовірности не дїжде ся скоро полагодженя. Правительство найшло ся в немалім клопотї супротив внесеня Діпавлїого. Однак в кругах посольских оповідають, мов би Баденї заявив, що єсли внесенє Діпавлїого буде віддане під перше читанє, він вправдї буде мусїв запротестувати против єго мотивів, а іменно против висказу „глубоко вкорінене заворушенє в Чехії і Мораві,“ але не спротивить ся виборови комісиї язикової. Чи така комісия зможе виконати поручену задачу, додав Баденї, про се най пересьвідчать ся посли. Поляки не будуть поборювати внесеня Діпавлїого і після всякої імовірности предложать знов свої услуги до полатаня дїр в більшости, але і в Колї польскім відзивають ся голоси з недовірєм до Діпавлїого. Кріза тревае дальше, вправдї не в станї острім, але яко хронїчна недуга.“

Се вже цїлком инакше читає ся, як великі надїї спочатку, коли справдї більшість була в клопотї. І тон спокійнїйший, і надїї зредуковані до minimum, значить: спочатку настав був страх, а у страха ве-

ПАН ПРОФЕСОР ЗА МОРЕМ.

Образок з еміґрацийного житя.

Написав

Нестор Дмитрів.

Осточортїла пану професорови дїдівска посада на селї. Щоб то ще посада, а то Бог знає що. Нї школи порядної, нї мешканя, нї города, нї того морґа поля, що після устави має бути, нїчого! Село величезне, шість кільометрів довге, дїтисків повно, — але чи ходять до школи? Де-ж там! В лїтї пасуть вівцї на полонинї, а в зимі сидять на печи, попідкладавши під себе ноги. Чейже боса дитина не побіжить до школи? Часом вирве ся і босаком який хлопчина, але то хиба на то, щоб у пана професора загріти ся. Нї ту товариства, нї ту нїякої розривки. Сиди в хатї, хоть з нудьги згинь, бо де-ж зайдеш, до сьвященика? Сьвященик старий, професорів дуже не любить, бо, каже, як почала ся та проклята школа, то хлоп уже і дзиґари зачинає курити і стає чим раз зухвалїйший. До сотрудника не зайдеш, бо то дуже великий чоловік, каже: унїверситет кінчив, професора все тілько на бас бере. А варто би там зайти — „така приємна жіночка!

Де-ж зайдеш? Економа нема, посесора нема — словом нїкого, з інтелїґенциї, хоть вмирай! Кому би таке житє не обридло? А як ще возьмуть чоловіком „куніровати“! Староста собі, інспектор собі, предсїдатель місцевої ради шкільної собі, війт собі, жандарм собі, та ще й арендар має слово, всї на бідного професора!

Положив ся раз професор на ліжко против печи тай дивить ся в червоні полуміни. Добру хвилю нїчого не думав (на селї часто у чоловіка таке буває), відтак звернув ся на лївий бік, досягнув зі стола пачку тютюну за вісїм кр. і папірки за два, скрутив папіроску, вправив в довгу тростинову циґарнїчку, закурив і пускає довгими пасмами дим. Нїчого не чути в хатї, тілько огонь в печи тріщить і пан професор випускає дим, тай все: фу—фу!

Пофукав професор, пофукав, а далї став думку думати. „Не таку він думку має, як би їсти пити, а таку він думку має, як би в сьвітї жити.“ Думає собі: „На що менї тої дурної матури, та на що єї буду здавати, щоб цїле житє так перегнити в тім селї? Чоловік анї порядно оженити ся не може, анї нїчо... Що робити? Трафляє ся добре господарство, та що-ж, коли дївчина нї до Бога, нї до людий. Та най би там уже була дївчина, але якось встидно за плугом ходити, як перший-лїпший хлоп. Та висьміяли би мене! Як би жінка сотрудника побачила, я згорів би зі встиду... Пішов би я до уряду податкового, там чоловік скоро виаванзував би, але хто на практику гроший дасть?“ Думав професор і думав тай таки нїчого не видумав. Змучили вже єго ті тяжкі думки. Підняв ся на хребет, підсунув подушку під плечі, сягнув за „Народною Часописию,“ присунув лямпу близше і почав читати. В новинках стояло: „На двірци в Станїславові товпило ся сотки народу нещасливого, що покидає свою рідну землю і йде в сьвіт за очи, на мочаристі ґрунта до Канади.“

І в тій хвилї прийшло професорови на думку: „Може би й я пішов до Канади?“ почав роздумувати. Встав, закурив другу папіроску, ступив два кроки вперед, два кроки назад по маленькій хатинцї і шептав півголосом під носом: „Поїду там, буду там професором, возьму фарму, люди будуть обрабляти, оженю ся з Англичанкою, інспектора певно там нема, побачу сьвіта, — а як буду богачем, верну до Галичини і можуть мене ще вибрати на посла.“ Славно! крикнув професор і плеснув долонями. А гроші на дорогу де? В батька возьму свою частку, мусить дати, спокою не дам єму. Плян готовий!

Довго не міг професор заснути. Рано встав, вимучив до полудня щось з шестеро дїтий і заповів дїтям, що вже не буде школи аж по Великодних сьвятах. Таки на другий день вибрав ся пан професор до міста, взяв à conto пенсиї у жида десятку, купив пачку за 13 кр., всїв на зелїзницю і поїхав до батька. Широко і докладно розложив перед батьком свій плян, свої заміри і надїї, тілько за будуче посольство не згадував, якось бояв ся, щоб старий не висьміяв. Посидїв цїлий тиждень, вирвав 150 зр. і махнув до інспектора, щоб торжественно зрезиґнувати з посади. Думав по дорозї, що інспектор страшно здивує ся, стане просити, грозити і таке

ликі очи. Се потверджує також добре інформований краківский Czas: „Показує ся, що були в праві ті, котрі супротив грозячої правици крізи заховали зимну кров. Нині вже загально пересьвідчені, що перший заколот не відповідав значіню епізоду. Видимим знаком успокоєня було засїданє парляментарної комісиї правиці, в котрім взяли участь пп. Діпавлї і Ебенгох. Тож о розбитю більшости нема бесїди. До успокоєня причинило ся безперечно спокійне становиско ческих послів. З многих сторін представляють се внесенє немов малою відплатою за поведенє Молодочехів, котрі перед трома тижнями окремо по-за правицею представляли свої постуляти ґр. Баденїому. Однак так не є. Діпавлї очивидно перечислив ся, думаючи, що єго внесенє стріне за сильний опір між сторонництвами правиці, і щоби уникнути сего опору, хотів предложенєм свого внесеня в палатї викликати fait accompli. Се поведенє не було цїлком згідне з обовязком члена більшости і цїлком не потрібно виставило більшість на тяжку пробу. Єсли правиця сю тяжку пробу перейде — що є імовірне — побідно, в такім случаю консолїдация єї буде поступати скорим кроком наперед.“

Дуже холодно глядить на внесенє бар. Діпавлїого клюб руских послів. Заступники руского народу так з Галичини як і з Буковини зовсїм не одушевляють ся тим внесенєм, а то, як пише один посол до „Руслана“ з таких причин:

„На перший вид здавалось би, що внесенє се, домагаюче ся законного управильненя питаня національного і язикового в Австриї вповнї оправдане. Закон о народностях і їх правах в прилюднім житю, опертий на справедливости, мав би заступити місце дотеперішних односторонних або просто несправедливих розпоряджень язикових, мав би точно означити права національні кождої народности і тим самим витворити мир національний в поодиноких краях коронних. Такого закона о народностях домагали ся народи австрийскі від давна і закон такий, можна сьміло сказати, устоpонив би практиковане доси насильство більшостий над меньшостями. Добре!

Але придививши ся близше внесеню бар. Діпавлїого, ті рожеві надії або ілюзиї щезають зовсїм. Пояснимо наш строгий суд і спитаємо, яка є есенция згаданого внесеня? Есенция лежить в тім, що бар. Діпавлї хоче, щоби центральний парлямент ухвалив лише рами для закона о народностях і правах язика. А чи таких рам не посїдала доси конституция австрийска? Чи внесенє бар. Діпавлїого ставить що-небудь нового? Нї, такі рами істнують і внесенє бар. Діпавлїого не подає нам нїчого нового. Рами до закона о народностях і їх правах істнують в § 19 основних державних законів, де сказано, що всяка народність в Австриї має рівне право до свого розвою і що всякому народови держава сама має доставити средства до такого розвою. Бар. Діпавлї не зробив проте своїм внесенєм нїчого иньшого, як хиба те, що пригадав парляментови § 19 основних державних законів.

Але припустїм, що така пригадка була потрібна. Що-ж позитивного вийшло з внесеня бар. Діпавлїого? Закон рамковий о правах національних кождого народа в Австриї. Чи сей закон рамковий запоручить вже тим народам їх права? Нї. Сей закон рамковий мав би бути доповнений соймами краєвими. А що зроблять сойми краєві? Они виповняють єго по своїй воли, т. є. в користь дїйсних чи штучних більшостий національних, а на шкоду меньшостий. А результат буде такий, що при нинїшнім складї соймів в Галичинї Русини, на Буковинї Русини, на Шлезку Поляки і Чехи, на Мораві Чехи, в Чехії Нїмцї, в Стириї Словінцї, в Країнї Нїмцї, в Каринтиї знов Словінцї, в Істриї і Гориції Словінцї і Хорвати, а в Тироли Італїянцї підпали би під власть більшостий національних і то—на основі законів краєвих.

Значить, внесенє бар. Діпавлїого, коли би єго принято в дословнім текстї, не принесло би національним меньшостям жадної користи. Але о те внескодавцеви мабуть і не розходило ся, бо инакше був би поставив внесенє на виданє т. зв. Durchführungsgesetz-у до § 19 осн. держ. зак. Тож можна з чистою совістию сказати, що внесенє пос. Діпавлїого то фаєрверк, аби з одної сторони вести конкуренцию з опозицийними нїмецкими послами, а з другої сторони знов придбати собі популярність, що ось то єму так дуже залежить на національнім мирі в Австриї. Притім цїкаве те, що бар. Діпавлї заявив комісиї парляментарній правиці, мов-то він і на дальше стоїть кріпко при більшости парляментарній, коли противно більшість ся добачує у внесеню єго атак на свою цїлість. Спитаний, о що єму на дїлї розходить ся, заявив бар. Діпавлї, що єго внесенє звернене головно проти мінїстра просьвіти бар. Ґавча. Се він сказав прилюдно на сходинах предсїдателїв клюбів правиці, хоч знов тепер простує то донесенє в N. Fr. Presse.

Після думки того руского посла парляментарна більшість повинна, хоч клюб Діпавлїого до неї ще належить, не числити на него вже більше і вдоволити ся Славянами, до котрихприлучені тепер фракция ґр. Фалькенгайна і Румуни; бо очивидачки бар. Діпавлї хоче грати ролю ґр. Гогенварта, що колись валив кабінети.

Як бачимо, з виїмкою Narodni-х List-ів, котрі лютять ся на пос. Діпавлїого, праса тепер вже не добачує в внесеню Діпавлїого нїчого страшного, а навіть нїчого далекосяглого, лише звичайний тактичний фаєрверк.

Що Gazet-у Polsk-у болить.

Gazeta Polska, а властиво єї редактор п. Колаковский мусить мати „swego Rusina,“ котрого-б напаствував. Ся манїя переслїдуваня ві-

---

иньше, але інспектор мав таких сил професорских досить. Анї не скривив ся, приняв до відомости резиґнацию і кивненєм голови попращав нового обивателя канадийского.

Староста також не дав ся довго просити, кидав подорожний пас, як би якому звичайному чоловікови. Пан професор і так до войска був не здалий, бо мав більмо на правім оцї. Прикро зробило ся професорови. Та як же-ж не має бути прикро, коли чоловіка так „власти“ з'іґнорують. „Они мене боять ся“ — потїшав себе в духу професор.

На саму провідну недїлю виїхав професор до Канади. Народу їхало без числа. Пан професор приглядає ся, студиює, випитує ся, інформує ся, — оповідає, як треба заховувати ся по дорозї, на мори, в Канадї. Гей всьо десь знає — певно в „Народній Часописи“ вичитав. Але що там довго описувати і нудити людий! Їхав пан професор, їхав — тай всї їхали і їхали, поки заїхали до Канади.

В Winnipeg побачив нашого професора єго знакомий.

— Хлопе, а ти ту по що? — привитав єго.

— Як то по що? Приїхав з народом тай буду шукати якогось становиска.

— Ха-ха-ха! Чи ти здурів? Та яке ти ту найдеш становиско?

— Як то яке, а на професора?

— Но-но, не плети дурниць; ходи до мене, то якось то буде! — поклепав протекціонально знакомий професора по плечи.

Взяв професор свою валїзку і подув до хати. Поговорили, побалакали і про се і про те. Професор оповідав за Галичину, дуже широко розводив ся про подорож, відтак повечеряли і пішли спати. На другий день спацирує професор по містї, здибає людий, що купують річи потрібні на фарму, розпитує, куди їдуть, удає дуже мудрого, що він знає всїх і вся.

— А ви куди їдете? — запитав один мужик.

— Я десь поїду на школу, та ще сам не знаю, в котре місце, — відтяв коротко професор.

— Та таки так — що кому Господь Бог судив — таж ви таки на то вчили ся — докінчив жалісно мужик.

Вечером питає наш пан професор свого знакомого, що він буде робити.

— То так буде — каже знакомий. — Знаєш ти, братку, то ту такий край вже вдав ся, що як не робиш, то вмирай, а як робиш, то будеш жити і то добре жити. Маєш ти що гроший?

— Маю десять долярів — каже професор.

— То зле, братчику. Бо як би ти мав троха центів, то пішов би-сь тепер на фарму, поклав би хату, посадив би бараболю, а сам подув би на лїто на роботу.

Професор витріщив очи, дивить ся на чоловіка і думає, що той кпить собі з него.

— А то-ж як? — перебив. — То я не буду ту професором?

— Та не будь дурним! — вицїдив флеґматично знакомий. — Раз, що ту шкіл для наших дїтий ще нема, бо, видиш, они й но що приїхали; а по друге ту треба мати іспит, треба знати анґлїйску мову, треба бути обивателем, а ти, такий сирий Галичанин, одного слова анґлїйского не знаєш, хотїв би-сь бути професором! Послухай мене, що я тобі пораджу, — говорив дальше знакомий, — іди ти на роботу, заробиш центи, навчись ся трохи бесїди, навчиш ся робити, а потім уже покаже ся, що буде дальше.

Анї словом не відозвав ся професор. Вхопив за капелюх, вибіг на улицю і проклинав долю свою. „Як то? то я маю йти на роботу, за наймита?“ Покрутив ся професориско кілька день по містї, центи розкотили ся, в кишени вже лиш три доляри. Ов, біда, схаменув ся професор, хоть наш Галичанин аж тогди схамене ся і плаче, як уже нїчого в кишени нема. Що ту робити? Вернути нема за що, їсти незадовго не буде що. Може би де за писаря до канцеляриї взяли, трудно, бо не вміє по анґлїйски. З нїким не розмовить ся, — нї ради, нї поради!

Нїчого нїгде не пише професор, встидає ся писати. Походив ще так з день, а відтак зайшов до знакомого тай слово по слові, згодив ся піти на роботу.

— Отже так говори, — відозвав ся знакомий. — Прийди завтра до канцеляриї, дістанеш білет і картку тай поїдеш.

Дістав пан професор білет і картку до тої компанії, де мав дістати роботу, всїв на зелїзницю і поїхав.

(Конець буде).

добрала нашій „najserdeczniejszej“ від якогось часу почуте правди і справедливости, еї єдина гадка: распни, распни „Rusinów.“ Вчерашне ч. „G. P.“ дало новий доказ того. Ото краєва рада шкільна рішила на засїданю з дня 25-го серпня, (на котрім задля вакаций не було обох членів-Русинів проф. Пігуляка і о. Воробкевича,) щоби в школї вижницкій для хлопцїв і дївчат були по 4 кляси з викладовою мовою нїмецкою і з надобовязковою наукою рускої мови, а по однїй клясї з рускою мовою викладовою і з обовязковою наукою нїмецкої мови. Зараз по сїй ухвалї появила ся в „Gaz. Pol.“ допись з Вижницї, в котрій наші найсердечнїйші заставляють своїх „braci mojżeszowego wyznania“ глумити ся з мови рускої словами: Der taty hot gesugt, ech sol liberst poilisch lernen als gojisch,“ хоч нїхто, а вже найменьше Русини не силують пейсатих до науки рускої мови; коли вона їм не конечна, то Русинам їх певно не треба. Ми тому й не реаґували на „дотеп“ G. P., оставляючи їй радо „braci mojżeszowego wyznania“ для скріпленя еї „szczupłego żywiołu na kresach.“ — Але ото у вчерашній „G. P.“ появляє ся знов допись із Вижницї, що сим разом вже не глумить собі із Русинів-„sprzymierżeńców,“ а гірко на них нарікає. Чому? Ну, бо п. Колаковский мусить мати „swego Rusina, co go boli“ і котрого-б міг побивати за те, що Нїмцї й Волохи заподїяли спімненою в горі ухвалою ради шкільної, котрою усунено науку польскої мови з вижницких шкіл народних. Отже замісць нарікати на тих, що завинили, пише „G. P.,“ що „загальна опінїя“ уважає інсп. Поповича тим, що усунув науку польскої мови. Нї, не загальна опінїя, а манїя п. Колаковского напаствувати Русинів, видумала отсю неправду; бо він знає, а що найменьше повинен знати, що основанє й розшируванє шкіл та всї сполучені з тим справи, отже й установленє мови викладової і т. и., то річ адмінїстративного референта, а не інспектора руских шкіл, до котрого нїмецкі школи в Вижницї і в педаґ. дидакт. справах не належать. Але п. Колаковскому не випадає тепер виступати супроти тих, що повзяли немилу єму ухвалу, бо між ними шукає собі „sprzymierżeńców,“ й напаствує Русинів, бо до того-ж має він „swego Rusina, co go boli“ ще з давен-давна й чому-ж не причипити-б єму латку. Розминувшись раз з правдою, пише G. P. ще й другу, що у вижницких школах, є „dwieście“ польских, а ледво кільканайцять руских дїтий; а тимчасом було після урядового виказу, що вийшов друком яко додаток до річного справозданя про стан бук. шкільництва народного за рік 1895/6 у Вижницї 73 дїтий руских, а лише 29 польских обовязаних до науки, а ходило до школи 109 руских, а 60 польских; надвишка руских походить з околицї, а польских мабуть зміж „braci mojżeszowego wyznania.“ Ось так то виглядає правдомовність наших найсердечнїйших „przyjacieli-боляків,“ коли треба оклеветати Русинів задля нових „sprzymierżeńców...“ Довідуємо ся з Вижницї ще й те, що трійця корінних Поляків: ks. Enzinger, уч. Schweitzer і інсп. Туркевич в спілцї з вижницкими халатниками заходять ся в ріжний спосіб, щоб не допустити до отвореня руских кляс при вижницких школах. Чи не повинна би G. P. замісць глумити собі з рускої мови, а опісля напаствувати Русинів, дати своїм вижницким „rodakam“ науку, щоби пазили свого носа, се-б то подбали о привернене науку польскої мови у вижницких школах? Се, здає ся нам, було-б „honorowo i zdrowo“, але коли п. Колаковский волїє воювати неправдою проти „Rusina, co go boli“...

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 9. жовтня 1897.

На торжество мощий бл. п. епископа Снїгурского приїхали до Перемишля епископ Куїловский з Станїславова з крил. о. Литвиновичом. З львівскої капітули явило ся чотирох представителїв оо. крилошан, архидиякон Туркевич, прелат Бачиньский, крилошани Пакиж і Чапельский. Вже 6. с. м. навечере перенесеня мощий повівали чорні хоругви з льокалїв руских товариств. Гал. краєва рада шкільна зарядила, щоби в торжестві перенесеня мощий взяла участь вся шкільна молодїж з Перемишля. Рускі товариства повисилали своїх репрезентантів з вінцями; асекурацийне товариство „Днїстер“ зі Львова вислало справдї чудовий вінець з пальмового листя. Тлїнні останки бл. п. еп. Снїгурского відкопано 6. с. м. о годинї 10 з рана в присутности властий і представителїв капітули. При відкуповаию домовини було трохи трудности. За першим разом не натрафлено на домовину пок. Снїгурского, але домовину якогось епископа. Почато дальше копати, а іменно під самою плитою, що вкривала гріб і се було успішнїйше. Відкопано дубову домовину; винято одну дошку з віка, а потім цїле віко знято. На лици епископа показав ся лише кістяк, ґіпсова митра стояла натиснена на очи, а бронзове еї золочене позеленїло, тілько де-куди ще трохи держить ся, архиерейскі одежи держать ся в цїлости. Викопані мощі вложено разом з дном давної домовини в зелїзну домовину, котрої віко є на половину склянне. Домовину зложено відтак на ніч до каплицї. З'їзд духовеньства, відпоручників товариств, число вінцїв і збір народа мимо прикрої слоти і снїговицї був величавий. Самих сьвящеників з'їхало ся около 400, а відпоручників з ріжних сторін не меньше. Цїлий похід похоронний був величавою манїфестациєю рускою. Буковинцям мусимо пояснити, що епископ Снїгурский, померший тому 50 лїт, прислужив ся так, як мало котрий руский владика і церкві унїятскій і народови рускому.

Справозданє посольске. В Гусятинї відбуло ся справозданє посольске ґр. Адама Голуховского, посла на галицкий сойм з куриї селяньскої. Більшої ваги се справозданє не представляло, і хотяй доброї волї самому послови відмовити не можна, то все-ж таки було оно без значіня. Найбільше і виключно говорили панове Цїньскі Адольф і Казимір. Найфатальнїйше представляєсь справа з сего боку, що кождий участник збору одержав асиґнату на 30 кр., за котру в кождім шинку в Гусятинї міг напити ся. Чи ґраф о тім знає? Таким способом посол виставив себе на посьміховище навіть найнаївнїйших селян.

Наша консистория не так православна, як славна з румунїзациї, настановила знов одного Волоха, що не знає рускої мови сотрудником в Топорівцях; називає ся він Petriucu, а референтом в справах настановленя сьвящеників є архим. Рента, що бувши інспектором шкільним повинен би знати, що Топорівцї недалеко Раранча. Га, хто знає, може сьвітла консистория й рада тому, бо таким способом позбуде ся клопоту ізза браку руских сьвященників, над котрим насушила собі вже не мало своеї сьвітлої голови, з'уживши всї средства, щоби притягнути Русинів до сьвященичого стану. Хто знає, кажемо, чи не лїпше такі консистория певно знає, що робить, вона-ж православна і сьвітла; не нам грішним судити еї дїла.

Видїл філїї Товариства „Просьвіти“ в Станїславові спрошує сим членів філїї на віче просьвітне, котре відбуде ся в середу, дня 13. н. ст. жовтня с. р. (Покрови) о годинї 2-ій пополудни в сали Седельмаера.

Порядок зборів:

1) п. О. Гурик: Про шкідливий подїл власности земскої (селяньскої) в краю.
2) Др. М. Коцюба: Про годівлю і торговлю безрогами.

З огляду на важність обох точок проґрами зборів просимо і самим на збори прибути і знакомих вам членів філїї о вічу повідомити.

За Видїл філїї Тов. „Просьвіта“ в Станїславові.
Др. М. Коцюба, голова. Н. Мороз, писар.

Спростованє. В новинцї в 124-ім числї н. з. „Православна громада у Львові“ зякрала ся немила помилка. Сказано там, що на торжество посьвяченя угольного каменя під нову православну церков у Львові прибув також бар. Николай Василько з Буковини. Простуємо тепер сю помилку, що Николай Василько не є жадним бароном, а з'убожілим дїдичем з Лукавця, котрий терпить на Манїю великого полїтика і при кождій нагодї видає себе за Русина. Як довго мав ся добре, не чути було нїчого о якімсь „Русинї“ Васильку, а читалисьмо і чулисьмо все лише про лїцитациї села Лукавця, котре належить до п. Coco Vasilco.

Практичний спосіб грабежи. Богатий Англичанин Hasting Uoung в Медіолянї одержав від своеї служницї, котрій повірив опіку над дїтьми, цїкавий лист. Служниця та є Нїмкою, отже урядила ся практично. Донесла свому хлїбодателеви, що з его трилїтним синком утїкла до Салерно і тодї лише зверне его вітцеви, если під вказаною адресою пришле їй 50.000 франків, инакше хлопець буде замордований. Полїция однако-ж найшла і на се спосіб і викрила промислову служницю.

Телеґрафічне подружє. Їх дїлило тисячі кільометрів. Він находив ся в Трансвалю, она в Голяндиї. А однак треба їм було вступити в стан подружя. Получив їх специяльний дріт телеґрафічний, попроваджений з числа готелевого в Преториї, оселї судженого, до будоару судженої в Амстердамі, в котрім зібрали ся сьвідки, — а навіть дружби і дружки. — „Чи ви вже готові?“ — зателеґрафував пан молодий. Урядники цивільні полагодили звичайні формальности, молода пара присягла собі досмертну вірність по телеґрафічнім дротї, а відтак відбула ся весїльна забава у молодої, котру потім весїльники відвели на корабель. Вирушила, щоби получити ся з своїм мужем.

Про сумний конець весїля, о якім ми сими днями доносили, доходять деякі нові вісти, що роз'ясняють ту загадочну подїю. Двох респіцієнтів фінансової сторожи з Винник, Кулеш і Несторович, повнячи службу, переходили гостинцем попід згадану коршму в Гаях, і почувши музику, вступили до середини. При такій торжественній нагодї, як весїлє, арендар Шарер не пожалував погостити і сих двох гостїв та почастував їх між иньшим також рибою. Результат був фатальний, бо в числї тяжко занедужавших жидів, з котрих, як звістно, чотирох умерло на місци, найшлись оба респіцієнти. З тяжкою бідою дістались они до Винник і тут завдяки лише успішній помочи лїкаря остали ся при житю. З об'явів хороби пізнав лїкар, що отруєю була анґлїйска земля, звістна трутка на мухи, котру від недавна задля великої сили трійливости заборонено продавати навіть по аптиках. Показало ся дальше, що сею трутиною замісць перцем була пописана риба на весїлю, а відси такі страшні наслїдки. Хто посипав страви трутиною і в якій цїли, а далї звідки дістала ся трутина мимо заборони в руки проступника, лишає ся поки, що загадкою, котру імовірно роз'яснить судове слїдство.

Страшний випадок лучив ся в цукроварни в Переворску. Робітник, занятий при пробі сатуратора, неосторожно війшов завчасу до него і оголомшений ґазом стратив память. Хотячи прийти з помочию, скочив за ним другий робітник, але і з тим стало ся то саме. Мимо скорого ратунку чотирох ще робітників упало в сей спосіб безпритомно на землю, але їх припроваджено до житя. Два перші згинули — всяка поміч була безуспішна.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 9-го жовтня 1897 року.

Віденъ. В справі сварки між Іром а Ґреґоріґом (гляди вчерашні телеґрами) палата ухвалила висказати обом своє невдоволенє. При голосованю над сею справою Шенерерияни вийшли.

Віденъ. Офіцирам маринарки приказано вчити ся хорватскої мови, яку мають почати в маринарцї уживати замісць італїяньскої, розуміє ся: попри нїмецкій службовій мові. — Нинї-завтра має рішити ся, чи є в теперішнім парляментї більшість, чи нема.

Не залишіть прочитати!

Звснованаа р. 1885-ім.

М. ФЛЯИШЕР

робітня одягів для мужчин

Чернівці, ул. паньска ч. 16.

Виготовляє убраня мужескі після найновійшого крою за ціну як найдешевшу.

Замовленя з провінциї виконує як найдокладнійше.

Сплата може після умови відбувати ся ратами.

Літні плащі (іберцігери) від 14 зр. в гору.

Цілий одяг для мужчин від 15 зр. в гору.

Т. Т.

Сим маю честь повідомити П. Т. Публику, що я **з днем 24. липня с. р. отворила у Вижници,**

ТОРГОВЛЮ МІШАНИХ ТОВАРІВ

разом з

комнатою до снїдань.

Поручаю Впв. місцевій і доокрестній публиці

каву, чай, цукор, вино, Портер, пиво,

СЬВІЧКИ ЦЕРКОВНІ і СТОЛОВІ,

папір, прибори шкільні, фарбу і щітки.

Висилка на село виконує ся відворотною почтою.

Услуга скора, ціни низькі!

З глубоким поважанем

АННА МОСКВА.

Поручаємо

Новозаложену руску торговлю

ІГНАТІЯ ВЛАСЮКА

в Чернівцях, улиця паньска ч. 35.

У **Власюка** дістанете всї товари, які потребує Ваш дім: житну, пшеничну і кукурудзяну муку, риж, крупи, хлїб, булки і дріждж. Цукор, каву і чай. **До церкви сьвічи, великі і малі; віск і кадило.** — Дістанете крохмаль, мило і фарбку. Перець, гвоздики, цинамон, имбір, шафран і бобки. Оселедцї, москалї, оливу і оцет. Вино, горівку і рум. Чоколяду, цукорки, медівники і проче і пр.

У Власюка є **комната до снїдань**, сьвіжі і здорові перекуски і не фальшовані напитки.

Маємо надію, що всї Русини що купують у Чернівцях товар не підуть більше нї до жида нї до нїмця лиш до Русина Власюка. Свій свому повинен помагати.

Як не хочете, щоби Вас обшахрували на цїнї, вазї і товарі, як хочете добре і дешево купити, ідїть до Торговлї **Ігнатія Власюка!**

Памятайте на Народний Дім

в Чернівцях!

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові в домі „Просьвіти“ Ринок 10.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Днїстер розпочав пятий рік своєї діяльности. Фонди „Днїстра“ після заключень рахункових з днем 31го- грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 40 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х лїтах виплатив „Днїстер“ 1176 відшкодовань в сумі **309.147 зр. 69 кр.**

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

НОВА ФІРМА **РІТБЕРҐ і ШЕНБАВМ** В ЧЕРНІВЦЯХ,

ГОЛОВНА УЛИЦЯ ЧИСЛО 10.

Великий вибір товарів з альпаки і хіньского срібла з Берндорфера фабрики металевих товарів.

Одинокий склад і продаж правдивих російских кальошів і черевиків до снїгу.

Кальоші

легкі, 75 ґрамів.

для мужчин	1·90
„ панв	1·65

Високі і низькі

КАЛЬОШІ,

з заду витяті для пп. офіцирів.

Великий вибір

ЧЕРЕВИКІВ до СНІГУ

для мужчин і женщин, дївчат і хлопцїв.

Найновійші!

черевики для ґімнастики з ґуми.

а 1·10

Кальоші для дїтий, навіть однолїтних.

10% рабату!!

даємо лише ми від цїн за **білє** др-а Єґера після цїнника.

Великий склад **КОЛДЕР** до подорожи

почавши від 1·58 зр.

ЧЕ-РЕВИКИ

для мужчин, шкіряні, з ґумою,	2·50 зр.	— 6·— зр.
„ хлопцїв „ „	2·50 „	
„ дам, „ „	2·50 „	— 5·— „
„ „ до шнурованя	2·35 „	— 6·— „
„ „ до защіплюваня	3·98 „	— 7·— „
„ „ лякерки, мешти з шпанґою	1·75 „	— 2·10 „
„ „ з козлячої шкіри, мешти	1·35 „	— 1·55 „
„ дївчат, шкіряні, т. зв. Bergsteiger	1·85 „	— 3.— „
„ дїтий „ „ „	1·10 „	— 2·10 „
„ хлопцїв, ЧОБІТКИ	3·— „	— 4·25 „

Великий вибір **ЧЕРЕВИКІВ** до ґімнастикованя!

Найновійші Краватки

вузли, маши, Левалїєля до вязаня,

від 20 кр., 40 кр., 50 кр., до 98 кр.

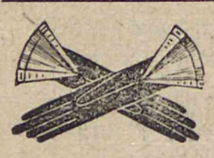

Рукавиці Glacè,

з оленя шкіри, з шведского шовку, з ниток найлїпших фабрик.

ВЕЛИКИЙ **СКЛАД**

правдивих **ШНУРІВОК** з фішбінами.

Одинокий склад

ЦИЛІНДРІВ і кляків,

з фабр. Месмера і Сп.

Одинокий склад

з фабрики

І. ГІКЛЯ і Синів

в

Найтішайни

КАПЕЛЮХІВ

для мужчин, тверді, чорної і иньшої барви, почавши від 1·18 зр.,

для мужч., тирольскі від 1·18—2·28

„ хлопцїв тироль. від 0·78—1·18

„ дїтий капелюшки моряків боброві в ріжних барвах, від 1·98.

ПАРАСОЛЇ

з зелїзними ручками

з чистого шовку	від 3·—	— 6·—.
на-пів зі „	„ 1·38	— 1·98.
з чистої вовни	„ 1·58	— 2·18.
на-пів з вовни	„ 0·98	— 1·58.
з анґлїйскими дерев ляними ручками	від 0·75	— 1·90.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР

ПАРАСОЛЇВ

полотняних.

НАЙНОВІЙШІ АНҐЛІЙСКІ

ПАЛИЧКИ.

Величезний вибір

БІЛЯ

для мужчин, гладке	від 1·10	поч.
„ „ з фалдами	„ 1·38	„
„ „ гафтоване	„ 1·58	„

КАЛЇСОНИ

з найлїпшого Gradl-полотна, французково крою від 0·98 поч.

Корсетки для мужчин, гладкі, гафтовані, білі і в иньших барвах, від 0·18 зр. поч.

Льняні хусточки в модних барвах,

12 штук від 0·80 — 1·10.

ПОНЧОХИ

від 1·50 — 3·—.

КОВНІРИ

і

МАНШЕТИ

Маншети, І. сорти, почвірні, 6 штук 1·80.

Маншети, II. сорти, почвірні, 6 штук 1·50.

Ковнїри І. сорти, почвірні, 6 штук 1·05.

Ковнїри II. сорти, почвірні, 6 штук 0·90.

Ковнїри для хлопцїв

6 штук 0·80.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.